

ingatlanért adott vissztehernek tekinteni, hanem az úgy jelentkezik, mint a családi állásból folyó kötelezettség teljesítése. Különben is a nép alsó rétegénél a hasonló eltartási kötelezettségek vállalása rendszerint nem jelent többet, mint a közös munkát és az élet nehézségeivel folytatott közös küzdelmet. Ez alapon csakis az ingatlan forgalmi értéke után kellett a vételi illetéket megállapítani.

**A közhatósággal kötött áruszállítási szerződés illetéke kiszabás útján nem vethető ki.** (Közigazgatási Bíróság 1664. számú elvi jelentőségű határozata.) A panaszolt illeték a panaszostól perben használt, levélalakban kiállított és K. községgel emlékmű szállítására nézve kötött megállapodástól, szerződési illeték címen követeltetik.

A községekkel kötött áru vagy mű szállítására vonatkozó szerződések után fizetendő szerződési illeték mikénti lerovása azonban az 1920: XXIV. t.-c. 3. §-ának 5. bekezdésében az általános szabályoktól eltérő módon akként van szabályozva, hogy a szerződés alapján történő fizetések alkalmával kiállított minden nyugtára a nyugta után járó illetéken kívül a szerződési illetéket is külön le kell róni, még pedig a hatodik bekezdés szerint akkor is, ha a szállítási megállapodásról okirat nem állítatik ki. Ezekből az általános szabályoktól eltérő rendelkezésekből pedig nyilván következik, hogy a községekkel netán kötött szállítási megállapodásról szóló okiratoktól, tehát a perben használt feltételesen mentes kereskedelmi levelektől sem követelhető külön szerződési illeték, és pedig annál kevésbé, mert ezáltal a kétszeres szerződési illeték lerovása elkerülhetetlen lenne, a felhívott törvényhely szerint pedig a községekkel kötött szállítási szerződés után járó illeték lerovásának egyedüli és kizárólagos lerovási módja a pénzfelvétel alkalmából kiállított nyugtan való lerovás.

**Ha a cégbírósi beadvány után a 68.600/1924. P. M. számú rendelet 46. §-ának 1—7. pontjaiban foglalt kérelmek valamelyike folytán az illeték lerovatott, a 8. pont szerinti külön illeték nem jár.** (Közigazgatási Bíróság 2461/1929. sz.) Az 1920. évi XXIV. t.-c.-nek 40. §-a és illetőleg a panaszolt esetben alkalmazandó 68.600/1924. P. M. számú rendeletnek 46. §-a 1—7. pontjaiban a cégbírósághoz intézett beadványok illetékéről a beadványok tárgyának megjelölésével és illetőleg az azokra eső illetékeknek meghatározásával taxatív felsorolást ad, kimondván mind a törvény, mind a rendelet 8. pontjában azt, hogy az 1—7. pontokban felsoroltakon kívül minden más beadvány 5 K, illetőleg a rendelet szerint 40.000 K illeték alá esik. Ez a taxáció — a bíróság állandó gyakorlatának megfelelően is — azt jelenti, hogy amennyiben valamely beadvány az 1—7. pontokban felsorolt körül-

mények egyikének vagy több körülménynek a bejegyzésére, illetőleg törlésére irányuló kérelmet foglalt magában, a beadvány után az 1—7. pontokban meghatározott illetékeket külön-külön kell leróni, de az ugyanezen beadványban foglalt és az 1—7. pontok alá nem eső kérelem az ugyanezen pontokban megjelölt illetékeken kívül egyéb illeték alá nem esik. A 8. pont szerinti illeték lerovása ezek szerint csak akkor követelhető, ha az ez alá a pont alá tartozó kérelem nem az 1—7. pontokban megjelölt kérelmek egyikével — vagy több kérelemmel együtt, hanem külön beadványban, mint önálló kérelem terjesztetik elő.

Minthogy a panaszolt esetben a 8. pont alá eső mérleg tudomásulvétele iránti kérelem igazgatósági tag törlése iránti kérelemmel, tehát az 1—7. pontban felsorolt kérelmek egyikével egy beadványban terjesztetett elő, s ettől a magasabb illeték alá eső kérelemtől az illeték bélyegjegyekkel lerovatott, s így a 8. pont alá eső, de nem önálló kérelem után külön illeték nem követelhető, a panasznak helyet adni és a megtámadott illeték törlését elrendelni kellett.

**A perértékfelemelés vitássá tétele esetén (a vita egyeségi vagy bírói elintézéséig) a bélyegzés a nem vitás perérték alapján eszközlendő.)** (Közigazgatási Bíróság 12.631/1920. P. szám.) Az 1914:XLIII. t.-c. 32. §-a által felhívott Pp. 5. §-a szerint a per tárgyának a felperes által előadott értéke — amennyiben az a köztudomással vagy a bíróság hivatalos tudomásával nem ellenkezik, vagy különben valószínűtlennek nem mutatkozik, — mindaddig irányadó, amíg azt az alperes vitássá nem teszi.

Minthogy pedig alperes a pertárgy értékének 20.000.000 koronáról 2.000.000.000 koronára történt felemelését vitássá tette, ez a vitás perérték a Pp. 5. §-ának rendelkezése folytán a hatáskörre s az illeték lerovására sem lehetett irányadó, s a perbeli beadványok után a bélyegilleték a keresetben előadott s alperes által vitássá nem tett érték alapul vételével volt lerovandó mindaddig, amíg a felemelt vitássá tett értékre vagy a felek meg nem egyeztek vagy a felemelt vitás értéket a bíróság a Pp. 5. §-a alapján más összegben meg nem állapította.

Panaszosok tehát akkor, amikor a perértéknek a felperes által történt felemelése után, de ennek a vitássá tett értéknek perrendszerű újabb megállapítása előtt beadott előkészítő iratra és kérvényre a 20.000.000 korona alapul vételével rótták le a bélyegilletéket, illetékmegrövidítést nem követtek el, hanem ezeket a beadványokat jogosan és helyesen bélyegezték a keresetben előadott perérték alapul vételével.

Ezért mindkét panasznak, mint alaposnak helyet adva, a rendelkező rész szerint kellett határozni.

